

Ver is nu heinde...

Bijna een eeuw geleden richtte imker H.A. Beil uit Dinxperlo een - zoals aanvankelijk in de ondertitel stond - 'Geïllustreerd maandblad voor reform-bijenteelt' op, 'De Practische Imker' genaamd. Hij zou dit blad 21 jaren lang redigeren.

Wie in die oude jaargangen bladert, komt veel bekends tegen; imkerproblemen van toen zijn er nu nog steeds. Zo vroeg iemand in de rubriek 'Vraag- en Brievenbus' aan Beil: 'Zou een zwerm waarvan men niet weet van welke kast hij is, als de moer er uitgevangen is, weer op zijn kast terugvliegen?'. Beil antwoordde kortaf: 'Ja, mits het uitvangen dadelijk geschiedt'. Andere vaste rubrieken waren onder meer: 'Teeltrubriek', 'Honing- en Wasmarkt'. Maar ook had Beil al een rubriek waarin aandacht besteed werd aan voor imkers interessante nieuwtjes uit kranten en tijdschriften uit binnen- en buitenland; een maandelijks stukje dat hij..., 'Van Heinde en Ver' had genoemd.

'Heinde' betekent letterlijk 'nabij', of 'bij de hand'; het is dan ook afgeleid van het woord 'hand' (vgl. behendig). 'Van dichtbij en veraf' had de rubriek ook kunnen heten. 'Heinde' was in Beils tijd niet veel verder dan Amersfoort of Elspeet, en 'Ver' was meestal Duitsland of Oostenrijk en bij hoge uitzondering zelfs Amerika. Later kreeg de rubriek als kop een bijzonder, ietwat kinderlijk tekeningetje. Boven 'Heinde en Ver' hangen een paar telefoondraden via welke twee bijen elkaar bellen met zo'n ouderwetse wandtelefoon. Een derde bijtje maakt een vervaarlijke duikvlucht in de richting van een korf, een brief geklemd tussen haar kaken. Ach, wat zou dat aardig zijn: iets dergelijks, maar dan op zijn 21ste-eeuws, boven de huidige VH&V-rubriek... In onze tijd heeft het postbijtje inmiddels gezelschap gekregen van het e-mail- en Internetbijtje; 'heinde' omvat nu de hele aardbol en 'ver' bestaat niet meer. Op de tafel van de huidige rubriekschrijver liggen tijdschriften uit onder meer Vlaanderen, Nieuw-Zeeland, Schotland, Zuid-Afrika, Zwitserland en de Verenigde Staten, allemaal 'heinde' dus. En klik op de site van de Nieuw-Zeelandse imkers en je komt een heleboel te weten over hoe ze daar het Amerikaans vuilbroed proberen uit te roeien.

Zo simpel is het niet

Je kunt bijna geen imkersblad opslaan of de problematiek van de zwermverhinderend wordt wel

aan de orde gesteld. Zo ook weer in het Deutsches Bienenjournal (1999/8). Een Beierse imker met drie jaar ervaring en zeven volken stort zijn hart uit. Hij heeft er geen zin meer in, wil de hele imkerij er aan geven. Het ging altijd goed, behalve het afgelopen jaar. Slecht weer in het voorjaar weerhield deze weekendimker ervan de volken meer ruimte te geven. Bij de eerste de beste inspectie bleken vijf van zijn volken zwermcellen te hebben. Toen deed hij iets doms. Van de zwermrijpe volken maakte hij aflegertjes bestaande uit drie ramen, waarvan een bezet met bijen en een zwermcel. De hoofdvolkten kregen, nadat hij alle doppen verwijderd had, een extra broedkamer. Drie weken met slecht weer later brak de catastrofe los. Alle vijf volken zwermden. Twee ervan kon hij nog scheppen, de andere waren spoorloos. In geen geval moet je stoppen met imkeren, adviseerde vragenbeantwoorder Karl Spürgin. Ruimte geven als het koud is, kan heus geen kwaad. En dat van die afleggers met een dop helpt natuurlijk geen zier tegen het zwermen. Je moet afleggers maken met de moer, de hoofdvolkten zet je op één dop. Drie weken later zijn, als alles goed gaat, de jonge moeren aan de leg. Mocht dat niet zo zijn, dan verenig je het volk weer met de aflegger met de oude koningin. Dat doe je met een dubbele krant. Daarop en op de bodemplank verdeel je twee fijngesnipperde uien. Korte tijd later liggen krant en uien in stukjes buiten de kast en de volken zijn probleemloos verenigd. 'So einfach geht es', besluit de zeer ervaren imker Spürgin zijn advies. Maar dat met die uien zou ik nooit doen; uienhoning is vast niet lekker. Bovendien kun je je afvragen of een hulpeloze imker iets heeft aan dergelijke adviezen in een bijenblad. Op papier lijkt het allemaal zo simpel, maar zo 'einfach' is bijenhouden nou ook weer niet. Een beginnend imker (en dat ben je heel lang!) moet persoonlijke hulp hebben; iemand die naast hem staat met raad en daad. Een zwermverhinderingsmethode van het genre zolust-ik-er-nog-wel-een-paar, die het Maandblad van de Vlaamse Imkersbond (1999/6) aan beginnende imkers adviseert, is kort samengevat als volgt. Controleer in de zwermtijd elke week of de moer er nog in zit. Sla alle ramen af en verwijder alle open of gesloten doppen. Herhaal dit tot de zwermdrang voorbij is. Gewoonlijk is dat na een week of drie, vier. 'Maar met bijen weet je het nooit', besluit de schrijver terecht, waarna hij gelukkig een veel elegantere methode uitlegt, eentje die ongeveer overeenkomt met die van Spürgin.